

Sygn. akt IV U 963/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 listopada 2015r. w S.

odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 maja 2014 r. Nr (...)

w sprawie S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. M. prawo do emerytury od dnia 16 czerwca 2014r.

Sygn. akt IV U 963/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 maja 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił S. M. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jest członkiem OFE i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu żadnego okresu pracy jako pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od w/w decyzji złożył S. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że do pracy w warunkach szczególnym powinien mu zostać zaliczony okres pracy w Państwowym Ośrodku (...) w S. w okresie od 15 września 1972 r. do 31 grudnia 1992r., kiedy to pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku tokarz i frezera obsługując maszyny w ruchu służące do obróbki skrawania, czyli do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych (k. 1 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (k. 7-8 a.s.).

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 6 marca 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 615/14 oddalił odwołanie ubezpieczonego S. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 9 maja 2014 r., bowiem ubezpieczony od dnia 16 maja 1999 r. jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jak również nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wobec niespełnienia wymogu do przyznania emerytury wynikającego z art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zbędne stało się przeprowadzanie postępowania dowodowego na okoliczność, czy na datę 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony posiada staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Z powyższych względów Sąd Okręgowy w sprawie prowadzonej pod sygn. akt IV U 615/14 nie przeprowadzał postępowania dowodowego na okoliczności związane z wykonywaniem przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w okresie od 15 września 1972 r. do 31 grudnia 1992 r. w Państwowym Ośrodku (...) w S..

Na skutek apelacji wnioskodawcy S. M. Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 lipca 2015 r. (sygn. akt III AUa 346/15) uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 6 marca 2015 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie wskazał, że dopiero w apelacji skarżący poinformował, iż wkrótce po wydaniu zaskarżonej decyzji, w dniu 16 czerwca 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. Inspektoracie w S. odpowiednie oświadczenie w przedmiocie przekazania środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym. Oświadczenie takie nie zostało dołączone do akt sprawy i nie było znane Sądowi Okręgowemu. W zaistniałej, zmienionej sytuacji, gdy okazało się, że skarżący złożył stosowne oświadczenie co do środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym konieczne stało się zbadanie ostatniej spornej przesłanki, mianowicie tego, czy ubezpieczony udowodnił do dnia 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem okoliczność ta nie wynika wprost z treści świadectwa pracy, nie wskazuje na to również nazwa stanowiska pracy.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony S. M., ur. (...), w dniu 11 kwietnia 2014 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 9 maja 2014r. organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 28 lat, 5 miesięcy i 17 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 28 lat, 5 miesięcy i 9 dni, a okresy nieskładkowe 8 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony nie udowodnił stażu pracy w warunkach szczególnych w żadnym wymiarze (decyzja, k. 17 a.e.).

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia, czy ubezpieczony, będący członkiem otwartego funduszu emerytalnego, zgłosił wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa oraz czy na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek w dniu 8 marca 2014r. oraz spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy, wykazując 28 lat, 5 miesięcy i 17 dni.

Przesłanka przyznania prawa do emerytury określona w art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została przez ubezpieczonego spełniona dopiero w dniu 16 czerwca 2014 r., kiedy to S. M., będący członkiem OFE od dnia 16 maja 1999 r., złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Dopiero w apelacji od wyroku z dnia 6 marca 2015 r. ubezpieczony poinformował, iż wkrótce po wydaniu zaskarżonej decyzji, w dniu 16 czerwca 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych odpowiednie

oświadczenie w przedmiocie przekazania środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, które nie było wcześniej znane Sądowi Okręgowemu.

Wobec spełnienia przez ubezpieczonego warunku z art. 184 ust. 2 ww. ustawy, konieczne stało się zbadanie ostatniej spornej przesłanki, mianowicie tego, czy ubezpieczony udowodnił do dnia 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, że w okresie od 15 września 1972 r. do 31 grudnia 1992 r. ubezpieczony był zatrudniony w Państwowym Ośrodku (...) w S. w pełnym wymiarze czasu pracy z angażem na stanowisku tokarza (świadcstwo pracy z 30.12.1992 r.). W ww. zakładzie pracy produkowano i naprawiano części do ciągników U.. W okresie od 23 kwietnia 1974 r. do 16 kwietnia 1976 r. S. M. odbywał zasadniczą służbę wojskową, po zakończeniu której od dnia 14 maja 1976 r. został ponownie zatrudniony we wskazanym zakładzie pracy (pismo, k. 7-7v akt osobowych ubezpieczonego). Jak wynika z wyjaśnień ubezpieczonego, przed odbyciem służby wojskowej wykonywał czynności tokarza w Państwowym Ośrodku (...) w S., zaś po powrocie z wojska w 1976 r. został skierowany do wykonywania czynności związanych ze szlifowaniem żeliwnych odlewów, które były przysyłane z huty. Pomimo faktycznej zmiany czynności wykonywanych przez ubezpieczonego, nie zmieniono mu angażu w dokumentach pracowniczych, co nastąpiło dopiero w 1985 r. - na stanowisko frezer-wiertacz (k. 64v a.s.). Świadek J. M. potwierdził, że ubezpieczony przed powołaniem do wojska pracował na tokarce, zaś po odbyciu służby wojskowej, po przeszkoleniu rozpoczął pracę na frezarce, gdzie poddawał obróbce detale wykonane z żeliwa szarego, w tym m.in. części do ciągników U. - korpus silnika i zawieszenia, do którego mocuje się sprzęt rolniczy (k. 70v a.s.). Od 1976 r. do końca zatrudnienia w powołanym zakładzie pracy (tj. do 31.12.1992 r.) do obowiązków ubezpieczonego należało wykonywanie pierwszych operacji po dostarczeniu odlewu z huty: najpierw oczyszczał detal z nadlewk za pomocą szlifierki, następnie montował detal na frezarce i wykonywał obróbkę zgrubną (czyli zmniejszał warstwę zewnętrzną detalu w celu jej wygładzenia), po skończeniu frezowania wygładzał ręcznie pilnikiem ostre krawędzie detalu. Na hali znajdowało się około 50 maszyn, które pracowały jednocześnie, co potęgowało zapylenie i kurz panujący na hali, gdzie nie było wentylacji. Zeznania świadków pozwoliły ustalić, że odlewy żeliwne do Państwowego Ośrodka (...) dostarczano z huty, zatem nie wykonywano odlewów bezpośrednio w zakładzie pracy ubezpieczonego. Celem czynności wykonywanych przez wnioskodawcę S. M. było dokładne wygładzenie powierzchni odlewów, tak by części nadawały się do montażu w ciągnikach.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne na podstawie wyjaśnień i zeznań ubezpieczonego S. M. (k. 64v, 71 a.s.), zeznań świadków: A. J. (k. 65 i 65v a.s.), J. P. (1) (k. 65 a.s.), J. P. (2) (k. 65-65v a.s.) i J. M. (k. 70v-71 a.s.), a także na podstawie dokumentów zgromadzony w aktach osobowych ubezpieczonego, które Sąd ocenił jako w całości wiarygodne. Pokreślenia wymaga, że zeznania świadków potwierdziły, iż po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony poza czyszczeniem odlewów żeliwnych i ich obróbką na frezarce ewentualnie szlifierce, innych prac nie wykonywał. Praca ubezpieczonego w Państwowym Ośrodku (...) w S. odbywała się przy zastosowaniu urządzeń takich jak m.in. frezarka, za pomocą których przy zastosowaniu metody obróbki skrawaniem nadaje się zadany kształt, czyści, profiluje i wyrównuje powierzchnie. W ocenie Sądu Okręgowego, czynności polegające na szlifowaniu i frezowaniu zgrubej części żeliwnego detalu realizowane przez ubezpieczonego w ww. zakładzie pracy mieszczą się w zakresie prac obejmujących szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Podkreślić należy, że o zakwalifikowaniu pracy do pracy w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa stanowiska, ale rodzaj wykonywanych czynności. Zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego oraz z zeznań ubezpieczonego i świadków wykazał, iż ubezpieczony w Państwowym Ośrodku (...) w S. wykonywał prace przy obróbce odlewów żeliwnych będących częściami do ciągników U.. Wnioskodawca wykonywał czynności związane z czyszczeniem odlewów dostarczanych z huty do ww. zakładu pracy, a następnie przystępował do usuwania warstwy zgrubej detalu, zaś po skończeniu frezowania wygładzał ręcznie pilnikiem ostre krawędzie. Co za tym idzie, w okresie od 14 maja 1976 r. do 31 grudnia 1992 r. ubezpieczony wykonywał prace wskazane w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8,

poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale III poz. 78, tj. szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne.

Sąd nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu od 15 września 1972 r. do 22 kwietnia 1974 r., kiedy to wnioskodawca S. M. pracował jako tokarz, bowiem praca ta nie została wymieniona w wykazie A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Ubezpieczony wyjaśnił, iż przed odbyciem służby wojskowej pracował w Państwowym Ośrodku (...) w S. na stanowisku tokarza, gdzie toczył obudowę łożysk, a dopiero po powrocie z wojska do tego samego zakładu pracy w 1976 r. skierowano go do czynności związanych ze szlifowaniem odlewów (k. 64 a.s.). Tym samym również okres odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej (od 23 kwietnia 1974 r. do 16 kwietnia 1976 r.) nie mógł zostać zaliczony do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Jak wskazuje się bowiem w orzecznictwie, żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej (zasadniczej) służby wojskowej w warunkach szczególnych, który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108; wyrok SN z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739; wyrok SA w Lublinie z dnia 1 sierpnia 2012 r., III AUa 612/12, LEX nr 1213866). W niniejszej sprawie ubezpieczony, będąc zatrudnionym na stanowisku tokarza, przed powołaniem do służby wojskowej nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Dopiero po zakończeniu służby wojskowej i powrocie do Państwowego Ośrodka (...) w S. od 14 maja 1976 r. czynności pracownicze wnioskodawcy podlegały zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu, na dzień 1 stycznia 1999 r. okres zatrudnienia ubezpieczonego w szczególnych warunkach wyniósł 16 lat, 7 miesięcy i 18 dni (okres od 14 maja 1976 r. do 31 grudnia 1992 r.). Tym samym S. M. udowodnił wymagane ustawą co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa ubezpieczony złożył w dniu 16 czerwca 2014 r. i dopiero wówczas został spełniony ostatni warunek do uzyskania prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Bezsporne było, że ubezpieczony w dacie złożenia wniosku o emeryturę spełniał pozostałe przesłanki do uzyskania prawa do emerytury, tj. wymienione w § 3 i § 4 ust. 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a także przesłanki z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. M. prawo do emerytury od dnia 16 czerwca 2014 r., tj. od dnia złożenia przez ubezpieczonego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego na dochody budżetu państwa.